

MHE "UŠĆE"

TEMATSKI KLJUČEVI SLUČAJA: #Voda i #Energija

Udruženje "Resursni Aarhus centar u BiH" (NVO) protiv Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova SBK

1. Ime slučaja

Mala hidroelektrana (MHE) "Ušće"

2. Lokacija

Izgradnja objekata [MHE "Ušće"](#), instalisane snage 720 KW je planirana u Mjesnoj zajednici (MZ) Bila i MZ Jadrol, općina Vitez u Srednjobosanskom kantonu (SBK) Federacije Bosne i Hercegovine, entitetu Bosne i Hercegovine, na donjem dijelu vodotoka rijeke Lašve na lokaciji "Mali Mošunj", koja se nalazi na samom ušću rijeke Bile u rijeku Lašvu, odnosno cca 1000 m uzvodno od mosta preko rijeke Lašve na ulazu u Vitez iz pravca Travnika i ujedno uzvodno od hidroakumulacije [MHE "Vitez-1"](#) na rijeci Lašvi od čijeg pregradnog objekta (brane) je udaljena cca 1710 metara.

3. Ekološke karakteristike lokacije

Rijeka Lašva je lijeva pritoka rijeke Bosne i pripada slivnom području rijeke Save. Izvire ispod planine Radalj i teče kroz naselja Turbe, Travnik, Vitez i Sarajevsko-Zenički bazen. Dužina prirodnog toka rijeke Lašve iznosi oko 40 km. Dolina rijeke Lašve (uobičajen je naziv: Lašvanska dolina) proteže se od jugoistočnih padina planine Vlašić (iznad Travnika) do Busovače.

Lašva nastaje od dvije "Lašvice", Karaulske i Komarske, koje se spajaju u Turbetu. Lašva dalje protječe kroz Travnik, od zapada prema istoku, a zatim i kroz Vitez te se južno od Zenice ulijeva u rijeku Bosnu. Značajnije pritoke rijeke Lašve su: Komarščica, Grovnica, Bila, Kruščica i Kozica.

Područje uz rijeku Lašvu je bilo naseljeno još u dalekoj prošlosti, kada su Kelti, Iliri i Rimljani ispirali zlato iz ove rijeke. Jedno od značajnijih arheoloških nalazišta iz ovog perioda se nalazi u Mošunju - općina Vitez, gdje i planirana izgradnja (MHE) "Ušće."

U Lašvi žive i mirijeste se [mnogobrojne vrste ribe](#), poput mladice (lat. Hucho hucho), lipljen (lat. Thymallus thymallus), potočna pastrva (lat. Salmo trutta), gaga (lat. Phoxinus phoxinus), klen (lat. Squalius cephalus), sapača (lat. Barbus balcanicus) i dr.

4. Činjenice o slučaju

Nakon održane javne rasprave, tokom februara 2013. godine Općinsko vijeće Vitez izdalo je [Odluku o davanju prethodne suglasnosti za izgradnju MHE "Ušće" na rijeci Lašvi](#) na području općine Vitez, privrednom društvu "Ušće" d.o.o. Vitez.

U aprilu 2015. Vlada SBK/KSB je na prijedlog Kantonalne komisije za dodjelu koncesija iz oblasti vodoprivrede donijela [Odluku o dodjeli koncesije za projektovanje, izgradnju i korištenje MHE "Ušće"](#), sa branom, na rijeci Lašvi, gdje se koncesija dodjelila preduzeću "Pole extra," d.o.o. Novi Travnik.

Međutim, u julu 2018. privredno društvo **"S.Investing" d.o.o. Vitez** dobilo je koncesiju za korištenje vodne snage rijeke Lašva za izgradnju i korištenje MHE "Ušće" instalisane snage 720 kW i moguće godišnje proizvodnje 3.470 MWh.

Koncesija je dodijeljena [Odlukom Vlade SBK/KSB](#) na osnovu koje je privredno društvo "S.Investing" d.o.o. Vitez (u nastavku teksta investitor) potpisalo Ugovor o koncesiji sa Ministarstvom šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, kao koncesorom.

Investitor je zatim u septembru 2018. godine podnio [Zahtjev za izdavanje okolišne dozvole \(Elaborat o procjeni uticaja na okoliš\) za malu hidroelektranu "Ušće"](#) Ministarstvu prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova SBK/KSB (u nastavku teksta Ministarstvo prostornog uređenja SBK/KSB).

U sali Općine Vitez, 30. jula 2019. održana je javna rasprava u vezi izdavanja okolišne dozvole investitoru za izgradnju MHE "Ušće" na rijeci Lašva, tokom koje je prezentovan Elaborat o procjeni uticaja na okoliš za MHE "Ušće."

Javnoj raspravi prisustvovala je i aktivno učestvovala predstavnica Udruženja "Resursni Aarhus centar u BiH" (AC Sarajevo), a dostavljene su [Primjedbe i komentari](#) Ministarstvu prostornog uređenja SBK/KSB.

! Nakon pravne analize, pravnih eksperata AC Sarajevo, utvrđeno je:

da proces izdavanje okolišne dozvole za izgradnju MHE "Ušće" na rijeci Lašva **nije** izvršeno u skladu s zakonom i međunarodnim pravilima i postupcima, kao što je [Aarhuška konvencija](#), s obzirom da AC Sarajevo kao zainteresovana stranka, nije bilo adekvatno uključeno u prateće administrativne procese izdavanja okolinske dozvole, što uključuje pismeno dostavljanje Rješenja o izdavanju okolinske dozvole AC Sarajevo od strane Ministarstva prostornog uređenja SBK/KSB, a čime se uskraćuju prava predviđena Zakonom o upravnom postupku FBiH, naročito u djelu koji se odnosi na pravni lijek.

5. Tok postupka

AC Sarajevo je pokrenuo upravne postupke protiv Ministarstva prostornog uređenja SBK/KSB i upravni spor protiv Federalnog ministarstva okoliša i turizma (FMOiT) u vezi postupka izdavanja okolišne dozvole za izgradnju MHE "Ušće," na osnovu upućenih Zahtjeva za pristup informacijama (ZPI), i to [ZPI 1](#), [ZPI 2](#).

I. [Žalba](#) i [Urgencija](#) zbog kršenja Zakona o upravnom postupku FBiH, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno kršenja pravila postupka izdavanja okolišne dozvole za izgradnju MHE "Ušće," upućeni FMOiT-u, a protiv [Dopisa](#) Ministarstva prostornog uređenja SBK/KSB.

II. [Tužba](#) na [Rješenje FMOiT-a](#), u vezi [Dopisa](#) Ministarstva prostornog uređenja SBK/KSB.

6. Status slučaja

Slučaj je završen: [Presuda](#) Kantonalnog suda u Novom Travniku.

7. Korisni linkovi

- [Vlada ŽSB: Donesen niz odluka o dodjelama koncesija](#)
- [U Vitezu svečano otvorena mini-hidroelektrana "Lašva"](#)
- [Mini hidrocentrala prouzrokovala pomor ribe u Lašvi](#)
- [Ponovo pomor ribe u Lašvi zbog male hidrocentrale](#)

*** Studija slučaja realizovana je kroz projekat Eko-BiH koji implementiraju Centar za životnu sredinu, Centar za ekologiju i energiju i Aarhus centar BiH uz finansijsku podršku Evropske unije. Cilj projekta je, između ostalog, da na transparentan način pomogne pojedincima i organizacijama da uvidom u pravni tok slučaja nauče više o ovoj problematici i preuzmu sami neke od koraka. Sadržaj iznesen u studijama slučaja isključiva je odgovornost Eko-BiH projekta i ne odražava nužno stavove Evropske unije.**